

АЗ СЪМ С ВАС ПРЕЗ ВСИЧКИ ДО СВЪРШЕКА

Известният благовестител и изследовател на Африка Дейвид Ливингстън е роден в Блантайър, близо до пристанищния град Глазгоу в Шотландия.

Повече от тридесет години от живота си той посвещава на мисионерска дейност в Черния континент, както наричат Африка. По образование Ливингстън е лекар. Лондонското мисионерско дружество иска да го прати в Китай като лекар мисионер. Но тъй като в Китай избухва опиумната война, през 1840 г. го пращат в Южна Африка, където трябва да работи заедно с Робърт Мофат. Скоро той осъзнава, че за да стигне благовестието до многобройните племена във вътрешността на Африка, са необходими огромни усилия. Воден от непреодолимо желание да открива нови земи и да благовества, Ливингстън предприема редица пътувания из непроучения континент, като създава нови мисионерски станции. Той открива и изследва езерата Нгами, Нясо, Танганика, реките Луалаба и Замбези, водопада Виктория. Прекосава надлъж и нашир материка - от Атлантическия до Индийския океан.

Дейвид Ливингстън остава в историята като покорител на Африка. Известно е изказването му: "Или ще отворя път към вътрешната Африка, или ще загина." Но в писмото до баща си той излага по-ясно целта на своя живот: "Аз съм мисионер по сърце и душа. Бог има единствен Син, Който е бил мисионер и лекар. Искам да бъда подражател на Иисус и се надявам да прекарам живота си в това служение, докато умра."

Благодарение на Ливингстън Африка се отваря както за благовестието, така и за културно развитие.

Той умира на 1 май 1873 г. по време на молитва. Чернокожите му слуги го намират мъртъв пред отворената Библия. Това се случва в малко селце в Замбия. Неговото сърце е погребано в Африка, а тялото му е заровено в Уестминстърското абатство в Англия. Любимият му библейски стих е: "Аз съм с вас през всички дни до свършека на света" (Мат. 28:20, СИ).

Върху това Христово обещание Дейвид Ливингстън изгражда целия си живот. Той често е заобиколен от зли, враждебно настроени аборигени. Смъртта неведнъж се вижда в очите му. Но той е изпълнен със смирение, състрадание, милосърдие, чист в помислите си, миролюбив, моли се за всички, като остава верен в служението, което е избрал. Неговият колега Г. Стенли пише: "Целият живот на Дейвид Ливингстън е следване на Христовата проповед на планината. И всеки ден, прекаран с него, за мен е бил един вид проповед."

Неведнъж, когато за пореден път

Дейвид Ливингстън
1813 - 1873

ДНИ НА СВЕТА

е излъган или ограбен, болен или преследван от аборигените, го спохожда мисълта да остави всичко и да замине за родината си. Но той се моли на Бога: "Не ме оставяй, не ме посрамвай." В един от дневниците му е записано: "14 януари, 1856 г., вечерта. Много се притеснявам, когато започвам да мисля, че всичките ми планове, свързани с благополучието на тази обширна, гъстонаселена област, утре ще бъдат осуетени от аборигените. Но пак прочетох думите на Христос: "Даде Ми се всяка власт на небето и на земята. И така, идете и създавайте ученици измежду всички народи... И ето, Аз съм с вас през всички дни до свършека на света." Това са думи на Човек на честта, със строго и свято разбиране за нея! Няма да избягам оттук, както си бях намислил... Слава на Бога, вече се чувствам по-спокоен."

Шестнайсет години след заминаването Ливингстън се връща за първи път в родината си... Навсякъде го посрещат с почит. Тук, в Англия той издава книгата си "Пътешествия и изследвания на мисионера в Южна Африка". Университетът в Глазгоу му дава званието почетен доктор по право. Когато се изправя пред студентите - със следи от борби, страдания и болести по лицето си, - в залата настъпва благоговейна тишина. Ливингстън е слаб, явно е прекарал тропическа треска. Лявата му ръка, осакатена от лъв, виси безжизнено. В залата става още по-тихо, когато той потвърждава решението си да се върне в Африка.

"Връщам се без опасения, в бодро настроение. И ако ме питате какво ме е поддържало през всичките тези години и ми е помагало в чужбина, сред хора, чийто език не разбирам и чието отношение към мен почти винаги е било враждебно, ще ви отговоря. Това са думите: "Аз съм с вас през всички дни до

свършека на света." Върху това обещание съм положил цялото си упование и то никога не е излъгало надеждите ми."

През цялото време, докато Ливингстън е вкъщи, семейството му се събира на сутрешните богослужения, които той води. През последната ноемврийска сутрин, в деня на заминаването си, той разсъждава върху Псалм 121: "Господ ти е пазач; Господ е твой покров отдясно ти. Слънцето няма да те повреди денем, нито луната нощем. Господ ще те пази от всяко зло; ще пази душата ти. Господ ще пази излизането ти и влизането ти отсега и до века." Тези стихове най-точно отразяват настроението и надеждата му.

Ако някой има особена нужда от приятел, това със сигурност е Ливингстън. През последните години от живота си той е много самотен, с него са само чернокожите му слуги.

Въпреки това Ливингстън не спира да пътува, да изследва и да благовества. В колкото и отдалечен район да се намира, винаги на хоризонта се издига дим от огнищата на хиляди непроучени селища на аборигени. Те му разказват за величествените водопади, огромните езера и големите реки в центъра на материка... Ливингстън обикаля блатата и тресавища, прекосява степи, където се издига трева като стена, гори, в които е тъмно като в нощ, пустини, през които никога не е минавал. Дори в края на живота си, когато вече е заприличал на сянка и върху лицето му лежи печатът на смъртта, Ливингстън моли чернокожите си слуги да го носят и продължава. Нито веднъж не се чувства оставен от Бога. За това свиде-

Дейвид Ливингстън остава в историята като покорител на Африка. Известно е изказването му: "Или ще отворя път към вътрешната Африка, или ще загина."

телстват записките в дневника му: "Ако Той е с мен, всичко мога да постигна."

В програмата си набелязва три основни цели:

- да благовества на африканските племена;
- да изследва неизвестните области на Африка;
- да работи за премахване на търговията с роби на континента.

Това е грандиозна програма, която не е по силите и на хиляди. Но Ливингстън твърди: "Ако Бог наистина е с мен до края, с Него мога да достигна това, на което не са способни милиони без Него."

Много мъже на вярата си поставят само една от тези цели. А Ливингстън се заема с три удивителни задачи: благовестие, изследване и освобождаване!

Как се осъществява всичко това? Оправдава ли се неговата вяра, основана върху обичаното слово на Господа: "Аз съм с вас през всички дни до свършека на света?" Не се ли чувства все пак самотен в този голям и чужд континент?

Когато в дълбока тъга стои до гроба на жена си, е прегърбен от скръб. Жена му не е можела да го придружава постоянно. Дълги години е била близо до него по време на трудните му пътувания

Ако ме питате какво ме е поддържало през всичките тези години в чужбина, сред хора, чийто език не разбирам и чийто отношение към мен почти винаги е било враждебно, това са думите: "Аз съм с вас през всички дни до свършека на света."

из Африка. Но когато се раждат децата, тя остава с тях в Англия. Дори до далечна Африка обаче стигат коментари, че Ливингстон не обръща внимание на семейството си и все повече навлиза в центъра на континента, вероятно защото иска да живее далеч от жена си. Когато чува това, той моли съпругата си да дойде при него. Тя идва, но скоро се разболява и умира. Тогава този човек, бил толкова често очи в очи със смъртта, пада духом. Плаче като дете. Погребва жена си под голям баобаб. И признава, че за първи път му се иска да умре.

В началото е молил Бога: "Не ме оставяй, не ме посрамявай". Сега, изпълнен със скръб, възкликва: "Аз съм изоставен!"

Нарушено ли е "словото на честта?"
Като че ли да.

И единайсет години по-късно също изглежда изоставен. Той е сам в центъра

на Черния континент - отдалечена местност, близо до село Читамбо. Продължава изследванията си. Болен, обезсилен, краката му са покрити с язви... С него са трима носачи, също изнемощели. Те разпъват палатката и на смени дежурят до болния. На сутринта поредният дежурен заспива. Когато се събужда, вижда Ливингстън, коленичил пред отворената Библия. След малко разбира, че е мъртъв. Умрял е в самота. До него няма нито един приятел, който да го подкрепи в последния му час.

Нарушено ли е "словото на честта"? Така изглежда. Но само изглежда. Всеки, който чете внимателно дневника на Ливингстън, разбира, че обещанието: "Аз съм с вас през всички дни до свършека

на света" никога не е било нарушено. Съзнанието за обещаното присъствие на Иисус е единствената утеха на мисионера, когато стои до леглото на умиращата си съпруга. Обещаното Божие присъствие му дава мъжество да носи бремето си докрая, до самата смърт. През последните минути на живота си Ливингстън общува със своя Господ. Ето какво е записал в края на своя дневник: "Той, Бог, ще изпълни думата Си, пълна с истина и милост. В това няма съмнение."

И коленичил при последния си дъх, Ливингстън е свидетелство за това, че Господ е спазил Своето свято обещание.

А. Борисов

Този релефен камък (вж. изображението на 21 стр.) от VIII в. пр. Хр. е намерен в Корсабад и се смята, че на него е изобразен Гилгамеш. Той е най-известният от древните месопотамски герои и е цар на Урук в Южна Месопотамия. Неговата история е позната от Гилгамешкия поетически епос, но няма исторически доказателства за делата му. Гилгамеш е описан като полубог, получовек, велик строител, воин и голям мъдрец. Въпреки че не е споменат в Библията, според автора на този текст Гилгамеш може да се отъждестви с Нимрод:

"Хус роди и Нимрод. Той пръв стана силен на земята. Той беше голям ловец пред Господа; затова се казва: като Нимрод, голям ловец пред Господа. Първо той царува над Вавилон, Ерех, Акад и Халне, в Сенаарската земя. От тази земя излезе и отиде в Асирия, и съгради Ниневия, Роовот-Ир, Халах и

Ресен между Ниневия и Халах (който е големият град)" (Бит. 10:8-10). Мнозина мислят, че това е положително свидетелство за Нимрод. Но е точно обратното! Преди всичко нека се върнем малко назад в историята.

Културните връзки в древния Близък изток

Когато в Битие 10 гл. се дават родословията след потопа, се казва, че синовете на Хам са: Хус, Мидраим, Фут и Ханан. От Мидраим произлизат египтяните. Ясно е кои са хана-

Кой е